

Państwo nowożytne opiera się przede wszystkim na dobrych urzędnikach.

Rajmund RembIELIŃSKI

Rajmund Hiacynt RembIELIŃSKI herbu Lubicz (1774–1841), syn Stanisława, chorążego, pośta ziemi wiskiej, sekretarza króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, i Marcjanny z Łączyńskich, pochodzący z zamożnej rodziny szlacheckiej (RembIELin koto Chorzel w powiecie przasnyskim), absolwent Korpusu Kadetów, który ukończył w stopniu oficerskim ze złotym medalem (1792); studiował dzieła z zakresu ekonomii, prawa, historii i literatury; znał kilka języków obcych; działacz polityczny i gospodarczy, prawnik, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej, jeden z założycieli Towarzystwa Republikanów Polskich (1798), prefekt departamentu łomżyńskiego (1807–1808), plockiego (1808–1815), generalny intendent wojsk polskich w Galicji (1809–1810), marszałek Sejmu w Królestwie Polskim (1820), prezes Komisji Województwa Mazowieckiego (1815–1831, 1832), zwolennik protekcjonizmu państwowego oraz swobód i przywilejów dla rzemieślników i przedsiębiorców, wolnomularz.

Przyczynił się do rozbudowy przemysłu Królestwa Polskiego, głównie łódzkiego okręgu włókienniczego. Jako prezes Komisji Województwa Mazowieckiego wystąpił z prośbą do Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji o urządzenie w Łodzi osady fabrycznej. Dzięki niemu rozpoczęto realizację programu rozwoju przestrzennego miasta. W latach 1821–1823 powstała osada sukiennicza Nowe Miasto w kwadracie ulic Północna, Wschodnia, Południowa i Zachodnia. Wyzначył miejsce na rynek i określił kierunki ulic. Opisał dokładnie, jak powinny wyglądać budynki, z jakich materiałów je budować, zatroszczył się o sposób sprzątnięcia ulic i o osadników, którym przyznano bezpłatne działki i ulgi podatkowe. Był autorem i realizatorem pomysłu osadzenia w Łodzi, Zgierzu, Łęczycy, Przedecz, Gostyninie i Ozorkowie sprowadzanych z zagranicy tkaczy i farbiarzy. Dzięki niemu powstała *Umowa zgierska* (1820), która była podstawą do osiedlenia tkaczy w miastach Królestwa. Werbował osadników, dla niektórych był protektorem. Dzięki niemu powstała osada bawełniano-liniana Łódka (1824–1828), leżąca wzdłuż ulicy Piotrkowskiej, znacznie rozleglejsza od pierwszej i inaczej rozplanowana z powodu innej struktury produkcji, oraz cztery kolonie.

Pisywał artykuły polityczne i gospodarcze do „Pamiętnika Warszawskiego”. Był autorem prac z zakresu ekonomii i prawa (m.in. *O miastach, O urzędnikach, Projekt polepszenia stanu włościan w Księstwie Warszawskim*). Przetłumaczył sztukę F.T. Arnauda *Hrabina Salisburyska, czyli Order Podwiązki*.

Był kawalerem Orderu Świętego Stanisława 1. klasy (1809), Orderu Świętego Włodzimierza 3. klasy i Świętej Anny 1. klasy.

Po upadku powstania listopadowego, oskarżony o współpracę z emisariuszami, został odsunięty od spraw publicznych. Zmarł w 1841 roku w Łomży.

Był żonaty z Agnieszką Heleną z Opackich (rozwód). Z 2. żoną Antoniną z Weltzów miał synów Aleksandra i Eugeniusza.

Od 2008 roku jest patronem Gimnazjum nr 10 w Łodzi przy ulicy Harcerskiej 8/10, a wcześniej był patronem Szkoły Podstawowej nr 73 mieszczącej się w tym samym budynku. Od 2010 roku imię Rodziny RembIELIŃSKICH nosi Gimnazjum w Krośniewicach w województwie łódzkim.



- 1 Rajmund RembIELIŃSKI, b.d.
- 2 Mapa województwa kaliskiego, b.d.
- 3 Dawna ulica w Łodzi, b.d.
- 4 Wizerunek Rajmunda RembIELIŃSKICH na fresku umieszczonym na gmachu przy ul. Piotrkowskiej 71, 2014, fot. D. Klemantowicz